

Checklist verbonden partijen

Op te richten BV – Meermaker Teylingen

Inleiding

De nota "verbonden partijen" is in 2018 door de raad vastgesteld. In deze "Nota Verbonden Partijen" wordt uitgebreid ingegaan op het analyseren en vervolgens grip houden op de risico's die de gemeente kan lopen met (het aangaan van) een relatie met een verbonden partij. Dit is belangrijk omdat een verbonden partij vaak beleid uitvoert dat volgens een wettelijke bepaling een taak van de gemeente is. Wel is en blijft de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

De checklist verbonden partijen is samengesteld als instrument voor de raad. Per verbonden partij wordt aan de hand van de governance-checklist de stand van zaken met betrekking tot de inrichting van de governance in beeld gebracht. De resultaten op de deelthema's worden per verbonden partij tot een samenvattend overzicht teruggebracht waarin de verschillende elementen zijn gewogen en in samenhang in beeld worden gebracht. Normaliter wordt deze actie uitgevoerd vanuit het oogpunt, de beleving van de raad en onder leiding van de raad.

Omdat u in dit specifieke geval de vraag bij het college heeft neergelegd hebben wij de antwoorden en het samenvattend oordeel geformuleerd vanuit de perceptie van de raad om u van de juiste informatie te kunnen voorzien.

Algemeen	
Vestigingsplaats	Voorhout
Rechtsvorm	BV
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Dagelijks bestuur: De nog aan te stellen directeur
	Vertegenwoordiging gemeente: Aandeelhouder door de wethouder financiën
ambtelijk aanspreekpunt	Domein: Ruimte
	Team: Duurzaamheid
Openbaar belang	De activiteiten van MMT (investeringsfonds, informatiepunt en uitvoeren van acties uit de duurzaamheidsagenda) zullen bestaan uit werkzaamheden die gericht zijn op het versnellen en verbreden van de duurzaamheidsambities in Teylingen. Vastgesteld kan worden dat deze activiteiten dienen ter uitvoering van de duurzaamheidsdoelstellingen en de duurzaamheidsagenda. Er is daarmee sprake van een publieke taak.
Ontwikkelingen	

Financieel belang

exploitatieprognose MMT				
lasten	2019	2020	2021	2022
personeelskosten directeur ¹	50.000	50.750	35.000	35.525
kosten medewerker MMT	45.000	45.675	46.360	47.056
inhuur advies	5.000	5.075	5.151	5.228
communicatie en marketing	15.000	7.500	7.613	7.727
bedrijfskosten	10.000	10.150	10.302	10.457
totale lasten	125.000	119.150	104.426	105.992
baten				
rente revolverende middelen ²	12.000	36.000	60.000	84.000
bijdrage gemeente	118.000	118.000	118.000	118.000
totale baten	130.500	154.000	178.000	202.000
operationeel resultaat (positief)	5.500	34.850	73.574	96.008

* Na twee jaar, als MMT draait, kunnen de kosten van de directeur omlaag. Opstarten vergt extra werkzaamheden, tijd en meer sturing.

* Uitgangspunt: de beschikbare middelen worden gelijkmatig in vier jaar uitgezet, waarbij over de uitgezette middelen 4% rente wordt ontvangen. Berekend is elk jaar 4% over de helft van het doelbedrag van 600.000 omdat de leningen verspreid over het jaar zullen starten.

2.1.1.3 Governance checklist

STUREN		
vraag	beoordeling	waarde
Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over de bijdrage van de Verbonden Partij aan de realisatie van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en de beoogde effecten?	In de oprichtingsakte en statuten van de op te richten BV is het doel van de onderneming vastgelegd en dat beantwoordt aan de doelstellingen en het beleid van de gemeente op duurzaamheidsgebied. Deze doelen zijn afkomstig uit het door de raad ingediende initiatiefvoorstel (januari 2017) dat gebaseerd is op de duurzaamheidsdoelstellingen binnen de gemeente Teylingen. "Duurzame (innovatieve) ontwikkelingen en uitvoering daarvan, dicht bij huis en op lokaal niveau, in samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven, is volgens ons de manier om een duurzaam Teylingen te realiseren en de doelstellingen voor de toekomst te halen. Vastgelegd is dat de activiteiten zich primair richten op de thema's energie en circulair. MMT zelf en daarmee ook de centrale doelstelling is bijdragen aan "Teylingen 100% duurzaam in 2030".	1
Zijn er naast financiële afspraken ook meetbare kwalitatieve afspraken gemaakt over te leveren prestaties?	In de oprichtingsakte van de BV staat opgenomen: "De Vennootschap heeft ten doel het versterken van de ontwikkeling voor duurzame	2

	<p>energie, energiebesparing en circulaire economie door:</p> <p>a. het al dan niet tezamen met andere organisaties en/of bedrijven ondersteunen en implementeren van duurzame initiatieven met name in gemeente Teylingen onder meer door middel van het handelen als investeringsfonds, het opzetten en in stand houden van een platform dat dient als informatiepunt voor inwoners, bedrijven en organisaties, het uitvoeren van handelingen die zijn opgenomen op de duurzaamheidsagenda, alsmede het bij elkaar brengen van partijen uit verschillende sectoren met het doel dat projecten tot stand komen die bijdragen aan het in de aanhef omschreven doel".</p> <p>Beoogde effecten zijn verder (nog) niet te concretiseren aangezien op voorhand niet te zeggen is welke activiteiten uiteindelijk worden uitgevoerd, dat is afhankelijk van wat de markt vraagt.</p>	
Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd rond risico's, risicoverdeling en de wijze waarop deze worden beheerst?	<p>In kaart gebrachte risico's staan benoemd in het businessplan. Afspraken hieromtrent worden vastgelegd in het nog op te stellen samenwerkingsdocument tussen de BV en de gemeente. In de oprichtingsakte is geregeld wat de bestuurlijke verantwoordelijkheden binnen de BV zijn. Voorop staat dat een BV een rechtspersoon is die haar eigen bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid draagt als zaken mis gaan. De gemeente is natuurlijk wel aandeelhouder en als zodanig betrokken in de risico's. Om deze risico's zoveel mogelijk te beperken is gekozen voor het storten van een aandelenkapitaal van 1 euro.</p> <p>Opgenomen in het businessplan: " MMT steekt haar nek uit om duurzaam ondernemen te versnellen als volledige financiering van een project door de markt niet lukt. Uiteraard is dit niet geheel zonder risico. Als er geen risico zou zijn, dan kunnen de ondernemers meestal terecht bij traditionele financiers en is publiek geld niet nodig. De uitdaging is om een gezonde mix te creëren van risicovolle en minder risicovolle activiteiten voor een stabiele investeringsportefeuille. Belangrijk voor het voortbestaan – de duurzaamheid - van de onderneming.</p> <p>Bij de niet risicovolle activiteiten ligt de nadruk op het bereiken van schaalgrootte op korte termijn (denk aan activeren van inwoners en bedrijven om zonnepanelen en/of energiebesparende maatregelen te nemen), bij de risicovolle projecten ligt de nadruk op het realiseren van - technisch –innovatieve doorbraken met als doel versnelling en schaalgrootte op de langere termijn. Hoe de risico's worden ingeschat, wordt beschreven in paragraaf 5.3".</p>	1
Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over beïnvloedingsmogelijkheden?	<p>In de oprichtingsakte is geregeld wat de positie van de gemeente in de BV is. De gemeente is 100% aandeelhouder en de bevoegdheden van de aandeelhouder zijn opgenomen in de statuten. Wegens het voornemen om vooralsnog geen RvC aan te stellen (moet nog voorgelegd worden aan de raad) liggen er veel bevoegdheden bij de ava waarin de gemeente door de wethouder financiën wordt vertegenwoordigd.</p>	1
Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over tussentijdse rapportages en evaluaties?	<p>Voorgestelde afspraken staan opgenomen in het businessplan.</p> <p>"Meermaker Teylingen hanteert VIER vormen van verslaggeving:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Resultaten van MMT worden verwerkt in het Telos monitoringsysteem. 2. Resultaten worden meegenomen in de gebruikelijke inwonerscommunicatie over duurzaamheid. 3. Aangezien MMT een BV is, zal de jaarrekening worden gedeponereerd bij de Kamer 	1

	<p>van Koophandel. Hierin worden alle vereiste gegevens opgenomen.</p> <p>4. MMT zal continu in een overzicht bijhouden welke resultaten worden geboekt en waar mogelijk wordt de behaalde CO2 reductie inzichtelijk gemaakt (zie voorbeeld van MMH in bijlage 2 van het businessplan). In geval van MMT zal ook bijgehouden worden hoeveel contactmomenten met bewoners, bedrijven en organisaties er zijn geweest (telefoon, email, informatiebijeenkomsten etc). Na oprichting van de BV wordt er een overeenkomst opgesteld tussen de gemeente Teylingen en de BV waarin deze gemaakte afspraken geborgd worden".</p>	
Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over de informatievoorziening, zowel kwantitatief als kwalitatief en frequentie?	Zie het antwoord van hierboven	1
Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over beëindiging van deelneming aan de Verbonden Partij?	<p>Wanneer blijkt dat MMT niet tot de gewenste resultaten leidt (aanjagen van duurzame initiatieven in de gemeente door (co) financiering, verstrekken van informatie en verbinden van vraag aan aanbod, mede uitvoeren van acties vanuit de duurzaamheidsagenda) kan de BV door een besluit van de ava worden ontbonden. Er volgt dan vereffening van het vermogen, deze mogelijkheden zijn wettelijk vastgelegd. De medewerker in dienst van de BV krijgt een contract voor bepaalde tijd waardoor ontbinding van de overeenkomst mogelijk is.</p>	1

CONROLEREN		
vraag	beoordeling	waarde
Ontvangt de gemeente periodiek tussenrapportages ten aanzien van realisatie van de beleidsdoelstellingen, de gemaakte prestatieafspraken en de realisatie versus budget?	Afspraken hierover dienen vastgelegd te worden in het nog samen te stellen document dat na oprichting wordt afgesloten tussen de BV en de gemeente Teylingen. Rapportages zoals benoemd in de beantwoording van vraag 5 " Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over tussentijdse rapportages en evaluaties", zullen hierin opgenomen worden.	1
Heeft de gemeente voldoende kennis in huis om adequaat te reageren wanneer zich calamiteiten voordoen bij de Verbonden Partij?	<p>Waarschijnlijk. Dat is in dit stadium van de oprichting lastig aan te geven. Het hangt af van het soort calamiteit en welke expertise hiervoor nodig is. De gemeente heeft diverse vakspecialisten in huis op het gebied van juridische zaken, financiën en duurzaamheid om ondersteuning te bieden bij een calamiteit. In het geval dat deze kennis niet voldoet is er een breed netwerk van experts die geconsulteerd kunnen worden.</p> <p>De oprichtingsakte geeft hierover in artikel 13 lid 18 aan dat bij meer dan 7 dagen ziekte van de bestuurder of bij schorsing de BV tijdelijk wordt bestuurd door een persoon die daartoe door de ava steeds moet zijn aangewezen. Afspraken hierover zullen we opnemen in het nog samen te stellen samenwerkingsdocument dat na oprichting van de BV wordt samengesteld.</p>	1
Is er sprake van een functiescheiding binnen de gemeenten tussen degene die beleidsmatig samenwerkt met de Verbonden Partij en degene die de rapportages beoordeelt en het college adviseert?	In het geval van MMT is naast de functiescheiding op financiën (toetsen voorstellen college, teksten p&c rapportages gaan) langs de domeinadviseurs (gericht op een domein) en gemeenteadviseurs (gericht op een gemeente)) ook functiescheiding in het team Beleid en Advies aanwezig in die zin dat de teammanager de collegevoorstellen en teksten voor p&c rapportages accordeert die de beleidsmedewerker heeft opgesteld.	1

VERANTWOORDEN		
vraag	beoordeling	waarde
Heeft de verantwoording betrekking op de resultaten van het beleid en de rechtmatigheid en doelmatigheid van de inzet van middelen?	Volgens artikel 13 lid 17 van de oprichtingsakte moet het bestuur eenmaal per jaar de ava op de hoogte stellen van het strategisch beleid, de algemene financiële risico's en het beheers- en controlesysteem van de vennootschap. Verder is het zo dat op basis van artikel 22, tweede lid van de akte het bestuursverslag en de jaarrekening jaarlijks binnen 5 maanden na het einde van het boekjaar voor de ava ter inzage wordt gelegd door het bestuur. Daarnaast kan in een bestuursreglement of i.o.m. de aandeelhouder worden afgesproken dat ook tussentijds rapportages aan de aandeelhouder ter beschikking worden gesteld. Concrete afspraken hierover worden vastgelegd in het nog samen te stellen document tussen de BV en de gemeente Teylingen.	1
Bevat de verantwoordingsinformatie voldoende informatie voor het stuurproces?	Aan de hand van de informatie wordt de gemeente in staat gesteld te sturen op de BV middels de ava.	1
Zijn er afspraken met betrekking tot de tijdigheid, relevantie, volledigheid en vergelijkbaarheid van de te verstekken informatie, de frequentie van verslaglegging en de wijze van inrichting van de informatie (zowel financieel als beleidsmatig)?	"Meermaker Teylingen hanteert VIER vormen van verslaglegging: 1. Resultaten van MMT worden verwerkt in het Telos monitoringsysteem. 2. Resultaten worden meegenomen in de gebruikelijke inwonerscommunicatie over duurzaamheid. 3. Aangezien MMT een BV is, zal de jaarrekening worden gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel. Hierin worden alle vereiste gegevens opgenomen. 4. MMT zal continu in een overzicht bijhouden welke resultaten worden geboekt en waar mogelijk wordt de behaalde CO2 reductie inzichtelijk gemaakt (zie voorbeeld van MMH in bijlage 2 van het businessplan). In geval van MMT zal ook bijgehouden worden hoeveel contactmomenten met bewoners, bedrijven en organisaties er zijn geweest (telefoon, email, informatiebijeenkomsten etc). Na oprichting van de BV wordt er een overeenkomst opgesteld tussen de gemeente Teylingen en de BV waarin deze gemaakte afspraken geborgd worden".	1

TOEZICHT HOUDEN		
vraag	beoordeling	waarde
Is er een onafhankelijk toezichthouder aanwezig?	Er zal gebruik gemaakt worden van een accountant voor een controle van de BV. Op dit moment is er voor gekozen vooralsnog geen RvC in te stellen.	1
Wordt door de toezichthouders gerapporteerd en verantwoording afgelegd?	De accountant geeft een accountsverklaring af die wordt toegevoegd aan het jaarverslag dat jaarlijks beschikbaar komt. Het jaarverslag wordt besproken en vastgesteld door de ava en behandeld door de betreffende vakinhoudelijke ambtenaren. De gemeente wordt in de ava vertegenwoordigd door de wethouder financiën. Deze is niet zelfstandig beslissingsbevoegd. Het gaat bij het uitvoeren van zijn taak, het nemen van besluiten, om het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen. De bevoegdheid om deze te verrichten behoort tot het college op grond van artikel 160, tweede lid sub e Gemeentewet. De wethouder is daarmee over zijn acties verantwoording verschuldigd aan het college dat als bevoegd orgaan de besluiten neemt voor de gemeente over zaken die het aandeelhouderschap van de BV aangaan.	1

Is het instrumentarium van de toezichthouders toereikend?	Middels het jaarverslag en de accountantsverklaring wordt informatie verstrekt over de financiële gezondheid van de BV. Via de aandeelhouders- en toezichthouder structuur stuurt de gemeente in de keuzes die MMT maakt, buiten de kaders die in de statuten worden vastgelegd.	1
---	---	---

Samenvattend oordeel:

Op basis van de uitgevoerde governance analyse is het wenselijk om bij de bepaling van het governance regime op deze verbonden partij aandacht te schenken aan de geel, rood en blauw gekleurde thema's.

sturing	controle
verantwoording	toezicht

Legenda

Waarde:

- Gemeenteraad wordt goed in staat gesteld governance uit te oefenen
- Zaken zijn voor verbetering vatbaar
- Gemeenteraad wordt onvoldoende in staat gesteld om governance uit te oefenen
- Onvoldoende inzicht in de uitoefening van de governance

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de governance in voldoende mate is belegd. Na de oprichting van de BV is het vanuit het perspectief van de gemeenteraad wenselijk dat het college van burgemeester en wethouders in overleg met de op te richten BV aanvullende afspraken maakt over de op te stellen (tussen)rapportages die aan de gemeenteraad worden aangeboden en dan met name de inhoud en frequentie. Het college is voornemens deze aanvullende afspraken te beleggen in het nog samen te stellen samenwerkingsdocument dat na oprichting van de BV wordt opgesteld.

2.1.1.4 Beoordeling impact samenwerking

	belangrijke bijdrage doelstellingen	beperkte bijdrage doelstellingen
veel sturing mogelijk	3	1
weinig sturing mogelijk	4	2

Legenda

- 1** lage prioriteit vanuit de gemeenteraad op governance
- 2** lage prioriteit vanuit de gemeenteraad op governance; bezien of sturingsinstrumentarium kan worden geoptimaliseerd
- 3** hoge prioriteit vanuit de raad op governance met name op inhoud en verwezenlijking van de gemeentelijke doelstellingen
- 4** Top prioriteit vanuit de raad vanwege de grote impact van de samenwerking op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen, waarbij naast de inhoud stevig moet worden ingezet op verbetering van de sturingselementen binnen de governance.

Aandacht voor en investeren in duurzaamheid is een speerpunt in het gemeentelijk beleid. De op te richten duurzaamheidsmaatschappij speelt daarin een belangrijke rol en draagt in belangrijke mate bij aan de doelstellingen van Teylingen.

Gelet op de beantwoording van de vragen uit de governance checklist en de geformuleerde waardering van de beantwoording moet worden geconstateerd dat met de huidige afspraken veel sturing mogelijk is. Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat als het gaat om de weging van de impact indeling in categorie "3" aan de orde is: "hoge prioriteit vanuit de raad op governance met name op inhoud en verwezenlijking van de doelstellingen".

2.1.1.5 Het te hanteren governance regime

Op basis van het gestelde in § 2.1.1.3 wordt aan het college van burgemeester en wethouders verzocht zorg te dragen voor de volgende governance maatregelen:

STUREN	
oordeel	governance maatregel
Omdat de beoogde effecten (nog) niet zijn geconcretiseerd (op voorhand is niet aan te geven welke activiteiten uiteindelijk worden uitgevoerd, dat is afhankelijk van wat de markt vraagt), is het wenselijk hierin inzicht te krijgen	<p>Gelet op de bijdrage die Meermaker levert aan de duurzaamheidsambitie en doelstellingen verzoeken wij het college periodiek (eens per kwartaal) te informeren over de door Meermaker op te pakken taken.</p> <p>Verder verzoeken wij het college ervoor te zorgen dat elk half jaar in de commissie DEB een overleg plaatsvindt met de directeur van MMT waarbij in elk geval de inhoudelijke projectagenda van Meermaker wordt geagendeerd.</p> <p>Deze afspraken zullen worden opgenomen in het nog samen te stellen samenwerkingsdocument tussen de BV en de gemeente Teylingen</p>
0	
0	
0	
0	
0	
0	

CONTROLLEREN	
oordeel	governance maatregel
0	Aan het college van burgemeester en wethouders wordt verzocht in overleg met de BV MMT afspraken te maken over de wijze waarop MMT de op te pakken activiteiten inzichtelijk maakt en dit op te nemen in het nog samen te stellen samenwerkingsdocument.
0	
0	

VERANTWOORDEN	
oordeel	governance maatregel
0	
0	
0	

TOEZICHT HOUDEN	
oordeel	governance maatregel
0	
0	
0	